

Z8/18. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 16.6.2020

16. Návrh doplnění zdrojů rozpočtu roku 2020 zapojením úvěrového financování, návrh rozpočtového opatření

Anotace

S ohledem na očekávaný propad daňových příjmů města (v důsledku zpomalení ekonomiky a hlavně v důsledku aktuálně přijatých/diskutovaných opatření vlády negativně ovlivňujících daňové příjmy obcí) je navrhováno doplnění zdrojů rozpočtu města na rok 2020 o jednu miliardu Kč formou úvěrového financování. Materiál je koncipován tak, aby umožnil případné čerpání úvěrů již v průběhu letních měsíců tohoto roku - pokud by došlo k zásadně negativnímu vývoji.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. schvaluje

- doplnění zdrojů rozpočtu roku 2020 zapojením úvěrového financování ve výši 1 miliardy Kč
- rozpočtové opatření dle tabulky, která tvoří přílohu č. ... těchto usnesení
- uzavření smlouvy o úvěru s Českou spořitelnou a.s. a základní podmínky smlouvy dle přílohy "Parametry úvěru", která tvoří přílohu č ... těchto usnesení
- uzavření smlouvy o úvěru s Komerční bankou a.s. a základní podmínky smlouvy dle přílohy "Parametry úvěru", která tvoří přílohu č. ... těchto usnesení

2. ukládá

Radě města Brna

- zajistit dojednání, schválení a uzavření úplného znění smluv s Českou spořitelnou a.s. a Komerční bankou a.s. v rozsahu schválených parametrů

Termín: bezodkladně

- předložit Zastupitelstvu města Brna úplné znění uzavřených smluv pro informaci

Termín: do 30.09.2020

3. svěřuje

Radě města Brna pravomoc schválit úplné znění smluv s Českou spořitelnou, a.s. a Komerční bankou, a.s, v rozsahu schválených parametrů

4. souhlasí

s dočasným zapojením zdrojů z účelových fondů města do procesu řízení likvidity v průběhu roku 2020 a s převody mezi fondy a běžnými účty města dle potřeby tak, aby byly zajištěny potřebné platby a vyrovnání stavu fondů k 31.12.2020

Stanoviska

Materiál byl předložen k projednání Finančnímu výboru ZMB na jednání dne 10. 6. 2020

Radě města Brna předloženo na schůzi č. R8/090 dne 10. 6. 2020.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Ing. Jana Červencová

vedoucí odboru - Odbor rozpočtu a financování

9.6.2020 v 09:50

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Důvodová zpráva

Odhad dopadů epidemie „COVID19“ a opatření vlády na rozpočet města v roce 2020

Tento materiál navazuje na aktualizovaný rozpočtový výhled, který kvantifikuje dopady COVID19 a následných opatření vlády na očekávané plnění rozpočtu města v průběhu roku 2020. Po analýze příjmové a výdajové stránky rozpočtu výhled dochází k závěru, že v letošním roce bude potřeba na pokrytí potřeb rozpočtu zapojit cizí (dluhové) zdroje v objemu 1 miliardy korun.

Scénáře vývoje

Na základě rozpočtového výhledu, historických časových řad a aktuálního dění v oblasti daňových příjmů modelujeme scénáře možného vývoje cashflow města a připravujeme vhodné načasování pro přijetí cizích zdrojů.

Model (který je samostatně připojen v závěru tohoto materiálu) dochází k závěru, že při pesimistickém scénáři vývoje je třeba mít připravené kapacity na načerpání dodatečného financování již v průběhu třetího čtvrtletí tohoto roku. K propadům daňových příjmů způsobeným vlastním zpomalením ekonomiky se totiž ještě přidávají dopady rozhodnutí vlády přenést část „kompenzačního bonusu“ na rozpočty měst a obcí.

Vzhledem k dalším schvalovaným/navrhovaným/diskutovaným opatřením je nutné počítat i se scénářem, že propad daňových příjmů může být ještě hlubší a především, že proběhne zejména v průběhu plnění daní během léta (dopady kompenzačního bonusu přenesené na daň ze závislé činnosti společně se zvýšeným počtem OČR, dopady možnosti započíst zpětně ztrátu na daně právnických osob, dopady poklesu spotřeby na DPH, ...).

Nepřepokládáme, že dojde k úplnému naplnění pesimistického scénáře, ale je nutné být na něj připraveni.

Načasování rozhodnutí a kompetence orgánů města

Odbor rozpočtu a financování zahájil jednání s bankami již v prvním čtvrtletí tohoto roku. Kapacity na financování jsou (u některých bank) již historicky předjednané. Pro jejich závazné nastavení a smluvní ukotvení je potřeba schválení v orgánech města. V případě smlouvy o úvěru (což je připravovaný zdroj financování) je v souladu se Zákonem o obcích potřeba rozhodnutí Zastupitelstva města Brna.

S ohledem na plánované termíny jednání ZMB je rozhodnutí předloženo již na červen. Nedoporučujeme čekat do září a riskovat naplnění pesimistického scénáře a následnou neschopnost města během léta dostát všem svým závazkům (a taktéž nepokládáme za vhodné svolávat mimořádné zastupitelstvo).

S ohledem na rychlou eskalaci očekávaných propadů příjmů není možné do ZMB předložit úplné textace úvěrových smluv. Proto, po dohodě s právním oddělením organizačního odboru i právníky bank, předkládáme ke schválení podstatné parametry úvěrových smluv s tím, že jejich dokončení bude ponecháno na RMB.

ZMB v září dostane k dispozici podobu uzavřených smluv a informaci o načerpaném objemu finančních prostředků a bude mít možnost rozhodnout například o přefinancování těchto úvěrů.

Parametry úvěru a protistrany

Cílem úvěru je krátkodobě vykrýt výpadky příjmů a tím řešit časový nesoulad mezi příjmy a výdaji města. Nejde tedy o projektové financování investičních akcí města (nicméně předpokládáme, že časem bude úvěr splacen a nahrazen dlouhodobým financováním).

Jako preferované řešení doporučujeme kontokorentní úvěr, který flexibilně umožní čerpání prostředků podle okamžité potřeby. Současně je administrativně i smluvně velmi jednoduchý a levný.

Vzhledem k tomu, že město svůj platební styk realizuje zejména u dvou bank – České spořitelny (hlavní účty) a Komerční banky (účty evropských projektů), doporučujeme uzavřít úvěrové smlouvy právě s těmito bankami. Bude tak možné kontokorentní účet propojit s účty, ze kterých město platí své závazky a také obě banky již v minulosti limity na úvěrové operace s městem měly schváleny.

Rozdělením plánované 1 miliardy na dva úvěry u různých bank po 500 milionech získá město flexibilitu, možnost porovnání nabídek a také (v případě prohloubení krize) i možnost (po schválení v ZMB) oba rámce navýšit a získat tak další prostředky.

Odhad nákladů

Úrokové sazby se v důsledku celosvětového boje s následky pandemie pohybují na úrovních blízko historických minim. Cena financování je tak extrémně nízká. Očekáváme, že dosažená úroková sazba se bude pohybovat výrazně pod jedním procentem (v usnesení pracujeme se sazbou PRIBOR + 1 procento jako s rezervou pro případ nárůstu sazeb). V případě nečerpání úvěru (od okamžiku podepsání smlouvy) je třeba platit závazkovou provizi (která je však podstatně nižší než vlastní úroková sazba).

Při úrokové sazbě 1% a čerpání od července do konce roku by celkové náklady na oba úvěry činily 5 milionů Kč (reálné dosažené náklady budou ještě nižší). Tuto částku lze bezpečně uhradit z úspor na úrocích úvěrů od Evropské investiční banky dosažených díky poklesu sazeb – není tedy potřeba navýšování rozpočtu.

Dočasné využití fondů dočasně volných prostředků na účelových fondech

Pro flexibilnější řízení likvidity žádáme ZMB o souhlas s dočasným využitím dočasně volných prostředků na účelových fondech. Tyto prostředky by byly využívány k posílení krátkodobé likvidity a to tak, aby byly dodrženy statuty fondů, nedošlo k žádnému ohrožení závazků placených z těchto fondů a stav fondů byl ke konci roku doplněn na plnou úroveň.

Podoba usnesení

Textace usnesení je konzultovaná s právním oddělením a je připravená tak, aby respektovala požadavky právníků obou zúčastněných bank a to tak, aby byla v souladu jak se zákonem o obcích, tak s interními procesy bank.

Kvantifikace výše finančních potřeb

Na základě analýzy docházíme k závěru, že pokud by nastal pesimistický scénář, nebude město schopné dostát svým závazkům bez toho, aby byly do září načerpány finanční prostředky z navrhovaných úvěrů.

Dopady na zadluženost

Schválení úvěrů a uzavření smluv otevírá prostor pro zvýšení dluhu města, ale ke zvýšení zadluženosti dojde až v okamžiku, kdy dojde k reálnému čerpání prostředků z úvěrů. Tedy pouze v případě negativního vývoje, kdy městu budou finanční prostředky chybět (jinak úvěrové rámce mohou zůstat nečerpány).

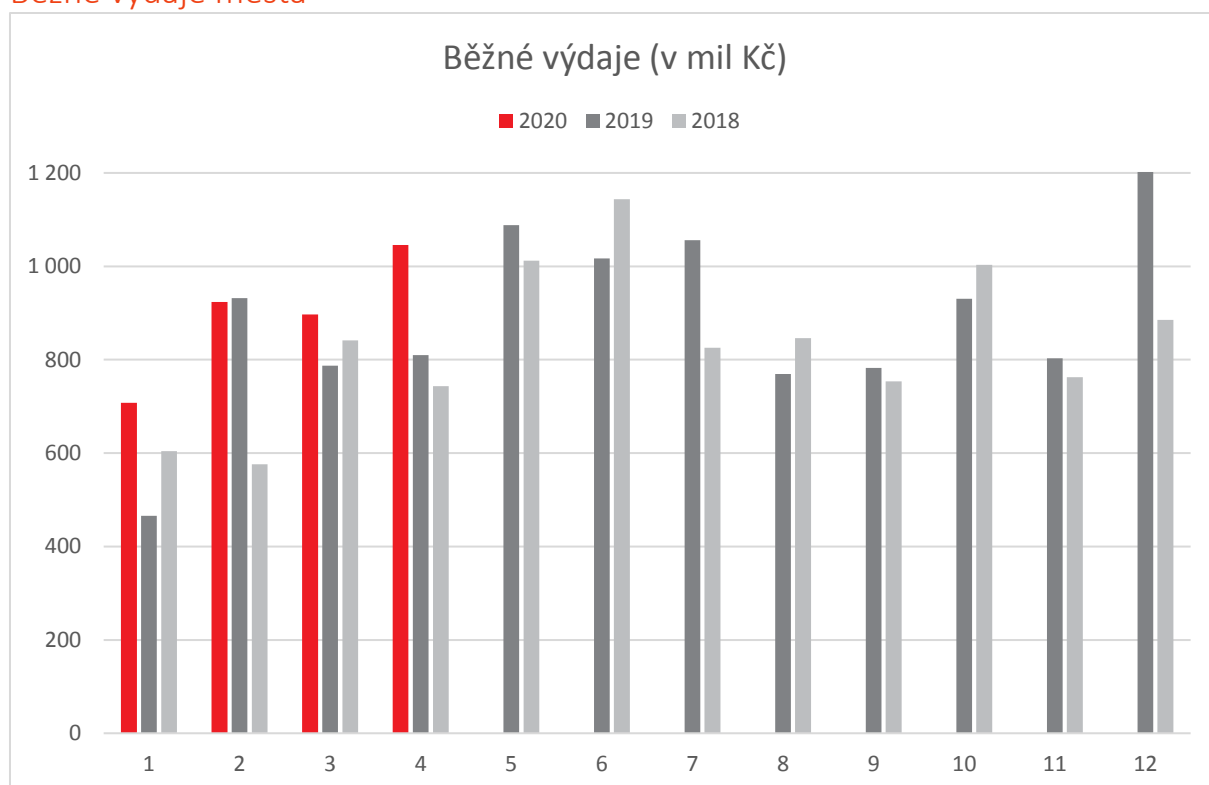
Modelové scénáře

V této chvíli je velice problematické činit predikce vývoje příjmů a výdajů města. Mechanismus vyplácení daňových příjmů má standardně časové zpoždění oproti jejich výběru. Ještě tedy není možné exaktně kvantifikovat dopady zpomalení ekonomiky ani návazných opatření vlády. Pracujeme tedy se třemi scénáři – optimistický, střední (přibližně odpovídající rozpočtovému výhledu) a pesimistický (na který je třeba se v krajním případě připravit).

Likvidita města (květen 2020)

Běžné účty:	1,9 mld Kč (lze využívat volně)
Účelové fondy:	1,9 mld Kč (jsou vázány na agendy fondů)
Rozpočtové prostředky celkem:	3,8 mld Kč

Běžné výdaje města

Data za květen nejsou zahrnuta, protože zatím nedošlo k jejich plnému uhrazení a zaúčtování.

Běžné (provozní) výdaje se v průběhu roku vyvíjí poměrně rovnoměrně. Doposud nebyla městem aplikována žádná úsporná opatření, naopak jsou připravována/diskutována opatření „odstranění následků COVID“, která budou financována z rozpočtu města.

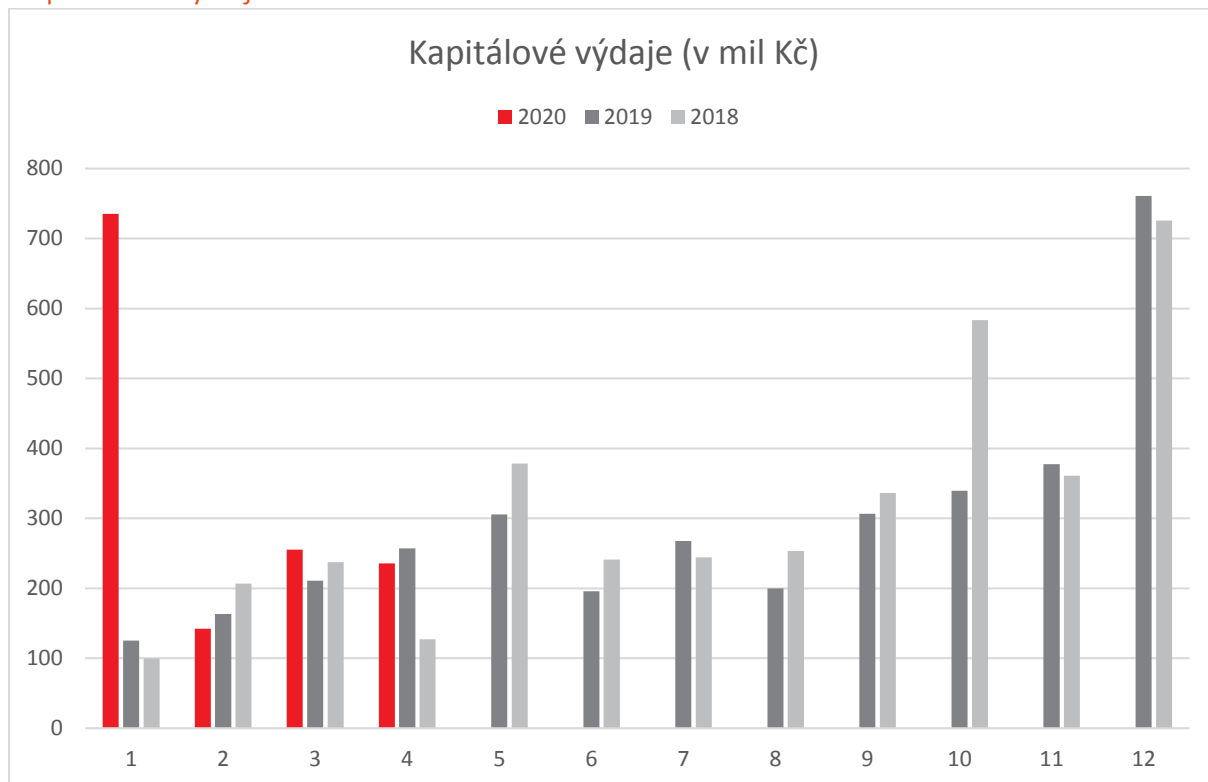
Z grafu je vidět, že provozní výdaje v roce 2020 zatím byly nad úrovní předchozích let (což je v souladu se schváleným rozpočtem). Není důvod se domnívat, že v průběhu léta dojde ke zlomu.

V červnu dojde (jako každoročně) k poměrné části splátky úvěru od EIB ve výši cca 200 mil Kč z položky financování (je tedy třeba je do výdajů přidat).

Scénáře pro období 06-09/2020:

- pesimistický průměrně 1,2 mld Kč/měsíčně
- střední průměrně 1,0 mld Kč/měsíčně
- optimistický průměrně 0,8 mld Kč/měsíčně

Kapitálové výdaje města

Vývoj kapitálových výdajů je nerovnoměrný, s těžištěm v posledním čtvrtletí.

Extrémní plnění kapitálových výdajů v lednu letošního roku je důsledek akvizice podílu v Technologickém parku. V průběhu léta je očekáván nákup podílu v CD CENTRUM COMS za cca 60 mil Kč a také dotace na strojní investice do DPMB. U ostatních investic nejsou platební kalendáře nijak specifikovány.

Scénáře pro období 06-09/2020:

- pesimistický průměrně 300 mil Kč/měsíčně
- střední průměrně 200 mil Kč/měsíčně
- optimistický průměrně 150 mil Kč/měsíčně

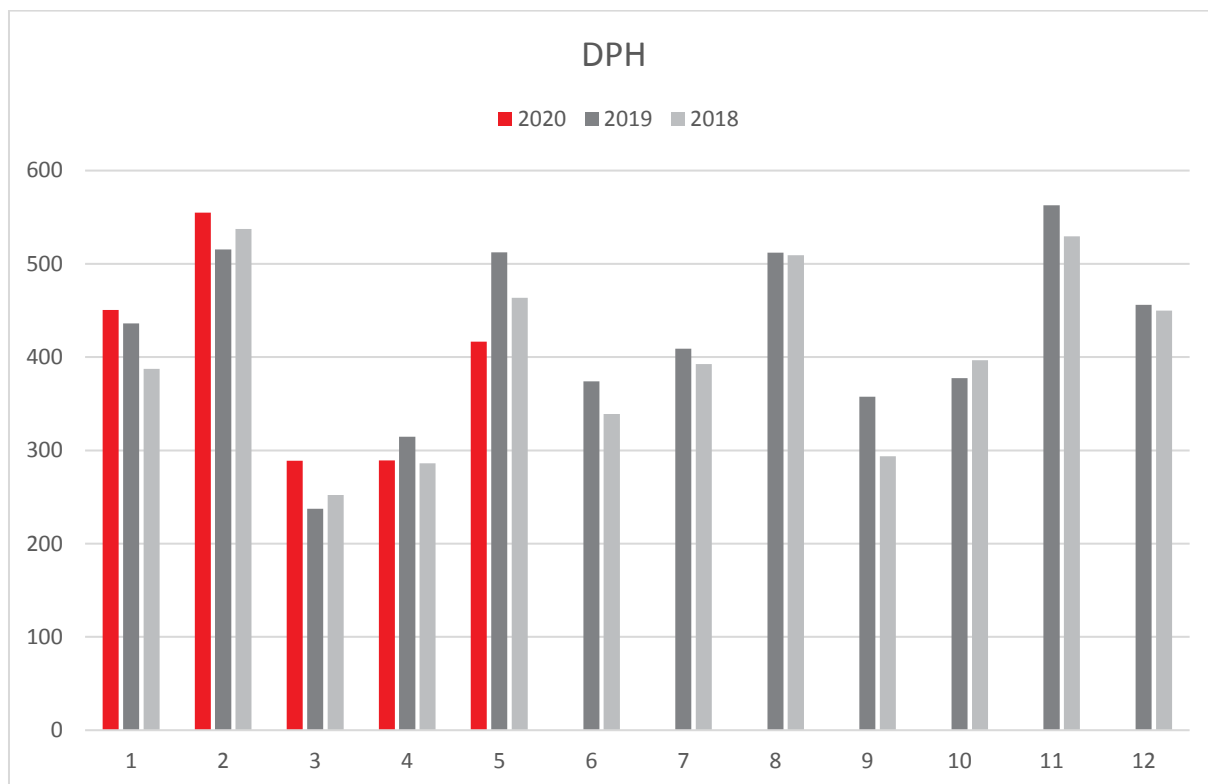
Příjmy města

Pro rozpočet města jsou nejpodstatnější daň z přidané hodnoty (DPH), daň z příjmů právnických osob (PO) a daň z příjmů ze závislé činnosti (ZČ).

Zbylé daně jsou oproti zmiňovaným nevýznamné, s výjimkou daně z nemovitosti ve výši cca 200 mil Kč.

Ostatní příjmy města odhadujeme na 200 mil Kč/měsíčně.

DPH

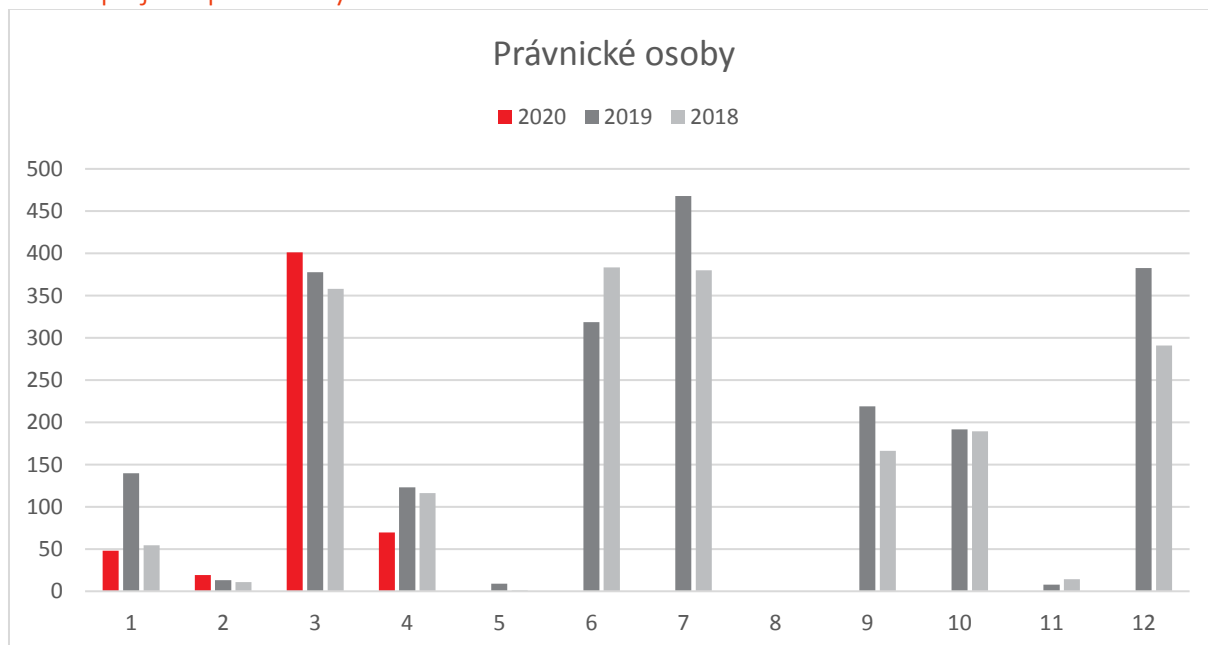

Příjmy z DPH se měsíčně pohybují v rozmezí 250 – 500 mil Kč. V grafu je vidět jejich květnový pokles oproti předchozím letům, největší propad však bude teprve následovat. Otázka rychlosti zotavení ekonomiky je v tento okamžik nejasná.

Scénáře pro období 06-09/2020:

- pesimistický průměrně 250 mil Kč/měsícně
- střední průměrně 300 mil Kč/měsícně
- optimistický průměrně 350 mil Kč/měsícně

Daň z příjmů právnických osob

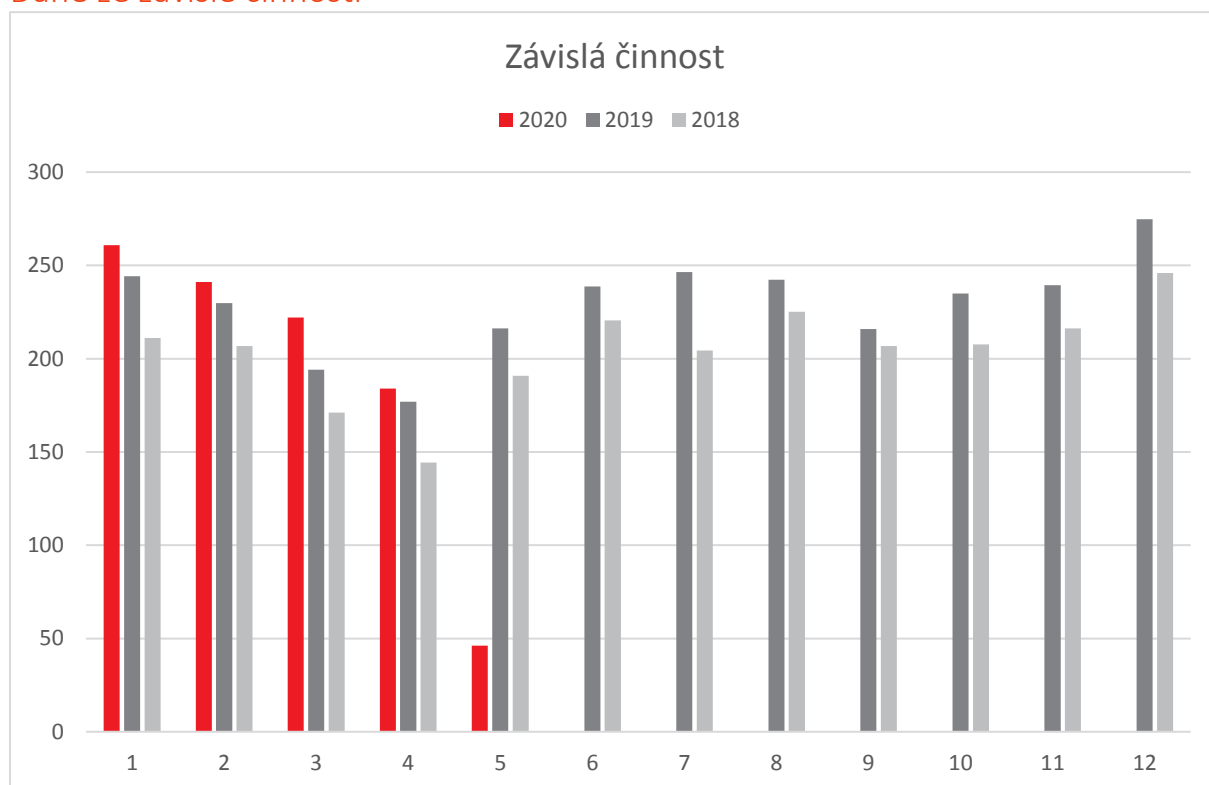

Daně z příjmů právnických osob mají velmi nerovnoměrné plnění. V důsledku omezení ekonomiky a opatření spočívající v možnostech odkladu plateb nebo zápočtu minulé ztráty nelze vyloučit i nulová (případně i záporná) plnění. Vzhledem k tomu, že daně jsou na město převáděny zálohově, nelze vyloučit i scénář, kdy by došlo k vratce části prostředků převedených doposud (to bývá řešeno snížením příjmů z jiného typu daně).

Scénáře pro období 06-09/2020:

- pesimistický průměrně 0 mil Kč/měsíčně
- střední průměrně 100 mil Kč/měsíčně
- optimistický průměrně 200 mil Kč/měsíčně

Daně ze závislé činnosti

Hodnota za květen je **konečná**.

Daň ze závislé činnosti se plní rovnoměrně. Příčinou květnového propadu je zejména kompenzace „25“, protože daň má být jejím zdrojem. Také lze očekávat propad této daně v důsledku čerpání „OČR“ v dubnu a květnu (v důsledku zavření školek a škol).

Scénáře pro období 06-09/2020:

- pesimistický průměrně 50 mil Kč/měsíčně
- střední průměrně 100 mil Kč/měsíčně
- optimistický průměrně 200 mil Kč/měsíčně

Potřeba cizích zdrojů v milionech Kč pro jednotlivé scénáře v období 06-09/2020

	Optimistický	Střední	Pesimistický
Běžné výdaje	-800	-1000	-1200
Kapitálové výdaje	-150	-200	-300
Příjmy DPH	350	300	250
Příjmy PO	200	100	0
Příjmy ZČ	200	100	50
Příjmy ostatní	200	200	200
Měsíční saldo	0	-500	-1 000
Saldo červen-září	0	-2 000	-4 000
Aktuální zdroje			
Běžné účty	1 900	1 900	1 900
Účelové fondy	1 900	1 900	1 900
Aktuální zdroje celkem	3 800	3 800	3 800
Zdroje k září (bez úvěru)	3 800	1 800	-200

V případě pesimistického scénáře tedy není možné fungování města do září bez úvěru – a to ani v případě plného zapojení všech účelových fondů (bez ohledu na jejich potřeby a status).

Rozpočtové opatření

v tis. Kč

Financování - přesun								
ORJ	§	pol.	ÚZ	ORG	Věcná náplň	Upr. rozpočet k 28. 5. 2020	Úprava rozpočtu + -	Rozpočet po změně
1700		8113			Krátkodobé přijaté půjčené prostředky	0	1 000 000	1 000 000
1700		8115			Změna stavu krátkodobých prostředků na bankovních účtech	0	-1 000 000	-1 000 000

Příloha „Parametry úvěru“

Základní parametry smlouvy o úvěru s Českou spořitelnou a.s.:

Objem úvěru:	500 milionů Kč
Účel úvěru:	doplnění zdrojů rozpočtu z důvodů časového nesouladu mezi příjmy a výdaji města v důsledku výpadku daňových příjmů
Čerpání úvěru:	dle potřeb roku 2020 a 2021
Splatnost úvěru:	nejpozději do 31.12.2021
Typ úvěru:	kontokorentní (případně revolvingový, pokud by aktuální nabídka jeho celkových nákladů byla výhodnější)
Úroková sazba:	maximálně O/N PRIBOR + 1% (případně maximálně 1M PRIBOR + 1 %, pokud by aktuální nabídka jeho očekávaných nákladů byla v době uzavírání smlouvy výhodnější)
Závazková provize:	maximálně 0,30% p.a.
Požadované zajištění:	bez zajištění

Základní parametry smlouvy o úvěru s Komerční bankou, a.s.:

Objem úvěru:	500 milionů Kč
Účel úvěru:	doplnění zdrojů rozpočtu z důvodů časového nesouladu mezi příjmy a výdaji města v důsledku výpadku daňových příjmů
Čerpání úvěru:	dle potřeb roku 2020 a 2021
Splatnost úvěru:	nejpozději do 31.12.2021
Typ úvěru:	kontokorentní (případně revolvingový, pokud by aktuální nabídka jeho celkových nákladů byla výhodnější)
Úroková sazba:	maximálně O/N PRIBOR + 1% (případně maximálně 1M PRIBOR + 1 %, pokud by aktuální nabídka jeho očekávaných nákladů byla v době uzavírání smlouvy výhodnější)
Závazková provize:	maximálně 0,30% p.a.
Požadované zajištění:	bez zajištění